

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie Medievală, Premodernă și Istoria artei
1.4 Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Turism Cultural

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Sociologia Turismului						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Sidonia Grama						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Sidonia Grama						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					26
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					54
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					10
Examinări					4
Alte activități: . evaluare.....					4
3.7 Total ore studiu individual	110				
3.8 Total ore pe semestru	26				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Tablă, flipchart sau videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Tablă, flipchart sau videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	Familiarizarea cu limbajul, cunoștințele de specialitate și metodologia din domeniul sociologiei turismului. Înțelegerea teoriilor cu privire la trăsăturile macro și micro-sociale în care se situează fenomenul turismului contemporan. Identificarea evoluției și tendințelor acestui fenomen. Descrierea și analiza formelor turismului contemporan ca fenomen de masă și a turismului cultural ca formă integratoare de turism. Familiarizarea cu perspectiva socio-antropologică asupra culturii și turismului. Utilizarea cunoștințelor de specialitate și a metodologiei specifice, cantitative și calitative, într-o abordare interdisciplinară a problematicii turismului, din perspectiva științelor sociale.
Competențe transversale	Exersarea gândirii critice asupra fenomenelor sociale. Dezvoltarea capacității de analiză și sinteză și a abilităților de argumentare și scriere academică. CT3. Valorizarea și promovarea diversității, a diferențelor și a identităților culturale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Înțelegerea turismului ca fenomen social, istoric, cultural în contextul societăților contemporane complex interconectate.
7.2 Obiectivele specifice	Explorarea unor demersuri interdisciplinare de analiză socio-antropologică a practicilor și experiențelor turistice. Situarea turismului în contextul problematicilor macro și microsociale ale lumii contemporane. Descrierea formelor și a mizelor turismului cultural contemporan într-o accepție integratoare și analizarea lor din perspectiva unor teorii sociologice relevante. Analiza aplicată asupra unor forme specifice de turism cultural, local și internațional, susținute de informații bibliografice și prezentări vizuale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducerea cursului. Fenomenul turismului în context macrosocial. Evoluție și tendințe în societatea contemporană globală, postmodernă.	Prelegere, metode euristice, maieutică.	
2. Concepte, noțiuni și teorii sociologice relevante pentru studiul turismului ca fenomen social: globalism, migrație, mobilitate, multiculturalitate, secularizare, (post)modernitate, stratificare socială, societate de consum, socio-stiluri de viață, loisir, comunicare, civilizația memoriei, etc.	Prelegere, definiții, exemplificări, analiză.	

3. Turism cultural și cultura turismului. Priviri socio-antropologice asupra culturii. Distanțare și familiaritate.	Prelegere. Problematizări.	
4. Microsociologia turismului cultural: motivații și comportamente turistice, practici ale turismului, interacțiuni sociale, morfologia turismului contemporan.	Prelegere. Analiză	
5. Comunicare interculturală în turism: Întâlniri graduale cu Celălalt.	Prelegere. Problematizări.	
6. Imaginarul turismului cultural: În căutarea autenticității pierdute.	Prelegere. Metodă euristică	
7. <i>Satul global</i> : Elemente de sociologia comunicării în turism.	Prelegere. Definiri. Analiza	
8. Metode și tehnici de cercetare calitativă și cantitativă relevante: studiu pilot, observație participativă, note de teren, descriere etnografică, interviuri, focus grup, analiză de discurs, metode vizuale, metode biografice, anchetă.	Expunere. Explicații. Exemplificări.	
9. Turismul în civilizația memoriei: Patrimonializare și politici ale memoriei.	Prelegere. Problematizari.	
10. Organizarea socială a memoriilor și uitărilor culturale.	Expunere. Analiza.	
11. Memoria locurilor sacre: Turismul religios ca ritual secular.	Expunere. Analiza.	
12. <i>Trecutul (apropiat) este o altă țară</i> : Locurile memoriei trecutului recent în Europa Centrală și de Est.	Prelegere. Problematizare.	Prezentări vizuale
13. Globalizarea memoriei traumei: reprezentări culturale ale Holocaustului și Gulagului.	Expunere. Problematizare	Prezentari vizuale
14. Secolul XXI încotro?	Dezbatere, sinteză.	

Bibliografie generală curs:

1. Amirou, Rachid, *Imaginaire du tourisme culturel*, Press Universitaire de France, 2000.
2. Balandier, George, *Antropologie politică*, Timișoara, Amarcord, 1998.
3. Banks, Marcus and Morphy, Howard, (eds.) *Re-thinking Visual Anthropology*. New Haven: Yale University Press.
4. Baudrillard, Jean, *Societatea de consum. Mituri și structuri*, București, Comunicare.ro, 2008.
5. Bernard, H. Russel, *Research Methods in Anthropology: qualitative and quantitative approaches*, Altamira Press, 2006.
6. Burke, Peter, *What is cultural history?*, Polity Press, 2008.
7. Cassirer, Ernst, *Eseu despre om: o introducere în filosofia culturii umane*. Humanitas, 1994.
8. Charles Taylor, *A Secular Age*, Harvard University Press, 2007, cpt. „Religion Today”, pp. 505- 538.
9. Chelcea, Septimiu, 1996. ‘Memoria sociala. Organizarea si reorganizarea ei’, in Neculau, Adrian (coord.) *Psihologie sociala. Aspecte contemporane*, Iasi: Polirom, pp. 109-119.

10. Cohen E., Cohen, S.A, "Current Sociological Theories and Issues in Tourism", in *Annals of Tourism Research*, 39 (4), 2012, pp. 2177-2202.
11. Cohen, Eric, "The Sociology of Tourism. Approches, Issues and Findings", in *Annual Review of Sociology*, vol 10 (1984), pp.373-392. URL <http://www.jstore.org/stable/2083181>, accesat 05/02/2014.
12. Connerton, Paul, *How Societies Remember*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989.
13. Dâncu Vasile Sebastian, Iluț, Petre, Traian Rotariu, *Sociologie*, Mesagerul, Cluj, 1996.
14. Geertz, Clifford, *Local Knowlwdge. Further Essays in Interpretive Anthropology*, Fontana Press, 1993, Cpt. 3. 'From the native's point of view: on the nature of anthropological understanding, pp 55-72.
15. Geertz, Clifford, *The interpretations of Cultures. Selected Essays*. London, Fontana, 1993.
16. Giddens, Anthony, *Sociologie*, București, All, 2011.
17. Goody, Jack, *Entre l'oraliteé et l'écriture*, Paris, PUF, 1994.
18. Grama, Sidonia, „Între spații ale amintirii și locuri ale memoriei. Comemorarea a 15 ani de la revoluție, în Timișoara”, in *Caiete de Antropologie Istorica*, 2005, Cluj: Accent, pp. 313-339.
19. Halbwachs, Maurice, *Les Cadres Sociaux de la memoire*, Paris, Albin Michel, 2001.
20. Halbwachs, Maurice, *Memoria Colectivă*, Iasi, Institutul Cultural, 2007.
21. Iluț, Petru, *Abordarea calitativă a socio-umanului. Concepte și metode*. Iași, Polirom, 1997.
22. *International Yearbook of Oral History and Life Stories* (1992) vol.I, Memory and Totalitarianism, special editor Luisa Passerini, Oxford University Press.
23. Jedlowski, P., 'Memory and Sociology: Themes and Issues', *Time and Society* 10(1), 2001, 29-44.
24. Laplantine, Francois, *Descrierea Etnogafică*, Polirom, 2000.
25. MacCannel, D., *The Tourist. A New Theory of the Leisure Class*, Univeristy of California Press.1999(1979).
26. Mark, James, *The unfinished revolution, Making sense of the communist past in Central-Eastern Europe*, Yale University, 2010.
27. McLuchan, Marshall, *Galaxia Gutenberg: Omul și era Tiparului*, Ed. Politică, 1975.
28. Mihăilescu, Vintilă, *Antropologie. 5 introduceri*. Polirom, 2007.
29. Montefiore, Sebag, Simon, *Ierusalim. Biografia unui oraș*, Editura Trei, 2012.
30. Nora, Pierre, *Les Lieux de Memoire*, Paris: Gallimard, 1984, pp.I-XXXV.
31. O'Sullivan, T., *Concepte fundamentale din științele comunicării și studiile culturale*, Polirom, 2011.
32. Păcurar, Alexandru, *Turismul în țările Uniunii Europene*, Presa Universitară Clujeană, 2011.
33. Pink, Sarah, *The Future of Visual Anthropology: Engaging the senses*, Routledge 2006.
34. Rotariu, Ilie, *Globalizare și Turism: Cazul României*, Sibiu, Continent, 2004.
35. Rotariu, Traian, *Curs de metode și tehnici de cercetare sociologic*, Cluj- Napoca, 1994.

36. Rothman Hal, K. *The Culture of Tourism, the Tourism of Culture: Selling the Past to the Present in the American Southwest*, University of Mexico Press, 2003.
37. Said, Edward W., *Orientalism. Concepțiile occidentale despre orient*. Timișoara: Amarcord, 2001.
38. Todorov, Tzvetan, *Cucerirea Americii: Problema celuilalt*, Iași: Institutul European, 1994.
39. Todorov, Tzvetan, *Memoria răului, ispita binelui. O analiză a secolului*, Curtea Veche 2002.
40. Toynbee, Arnold Joseph, *Orașele în mișcare*, Editura Politică 1979.
41. Urry, John, *Sociology beyond Societies: Mobilities for twenty- first century*, Routledge 2000.
42. Urry, John, *The Tourist Gaze. Leisure and Travel in Contemporary Society*, Sage Publications 2002.
43. Weber, Max, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Humanitas, 1993.

Dicționare/ enciclopedii

1. Bonte, Pierre, *Dicționar de Etnologie și Antropologie*, Polirom, 2007.
2. Boudon, Raymond, *Dicționar de Sociologie*, București, Univers Enciclopedic Gold, 1996.
3. Gresle, Francois, *Dicționar de științe umane: sociologie/antropologie*, Nemira, 2000.
4. Lambeck, Michael, *A Reader in the Anthropology of Religion*, Blackwell Publishing, 2008
5. Smelser, Neil, *The Handbook of Economic Sociology*, Princeton University Press 2005.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Seminar introductiv. Turism local într-o lume globală.		
1. Caracteristici ale societății de consum.	Analiza de text	
2. Capitale culturale europene.		
3. Comunicare interculturală: Familiarizarea exoticului vs. exoticizarea familiarului.	Analiza texte de referință. Problematizări concepte	
4. Urban/rural în turism: Palimpsest citadin vs. paradis agrar.	Problematizare	
5. Construirea simbolică a unei „atracții” turistice. Marcaj Cultural	Expunere, argumentare	
6. Construirea simbolică a unei atracții turistice. (ii) (Proiecte personale) Elemente de scriere academică.	Discuții	
7. Studii culturale despre memorie: memorii colective/istorice/culturale, comunități de memorie, locuri ale memoriei, contra memorii și istorii.	Analiza texte de referință. Problematizări.	
8. Turism religios între sacru și profan	Argumentare, expuneri	

9. Celebrrări politice și turism. Festivități 20 de ani de la cãderea Zidului Berlinului. Performance, happening cultural, mass media.

10. Locurile memoriei sfârșitului comunismului în Europa. Demers comparativ. Prezentari vizuale.

11. Viața socială a monumentele trecutului recent în Transilvania. Prezentari vizuale.

12, 13, 14. Prezentări proiecte. Dezbatare.

Considerații finale, concluzii.

Bibliografie seminar:

1. Baudrillard, Jean, *Societatea de consum. Mituri și structuri*, București, Comunicare.ro, 2008.
2. Cohen, Eric, The Sociology of Tourism. Approches, Issues and Findings, in *Annual Review of Sociology*, vol 10 (1984), pp.373-392. URL <http://www.jstore.org/stable/2083181>, accesat 05/02/2014.
3. Geertz, Clifford, *Local Knowlwdge. Further Essays in Interpretive Anthropology*, Fontana Press, 1993. (Chp 3. ‘From the native’s point of view’: on the nature of anthropological understanding, pp 55-72).
4. Halbwachs, Maurice, *Memoria Colectivă*, Iasi, Institutul Cultural, 2007.
5. Laplantine, Francois, *Descrierea Etnografică*, Polirom, 2000.
6. McLuchan, Marshall, *Galaxia Gutenberg: Omul și era Tiparului*, Ed politicĂ, 1975.
7. Rotariu, Traian, *Curs de metode și tehnici de cercetare sociologică*, Cluj- Napoca, 1994.
8. Todorov, Tzvetan, *Cucerirea Americii: Problema celuilalt*, Iași: Institutul European, 1994
9. Toynbee, Arnold Joseph, *Orașele în mișcare*, Editura Politică 1979.
10. Weber, Max, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Humanitas, 1993.

Sit-uri web:

1. ATLAS Association for Tourism & Leisure Education: <http://www.atlas-euro.org/>
2. Cluj, Capitală Culturală Europeană 2021, <http://www.clujnapoca2021>
3. Festival of Freedom 9 november 2009, Berlin, <http://www.mauerfall09.de/en/home.html>
4. Film: Wild Carpathia, <http://www.travelchannel.co.uk>
5. Memorial Sighet: <http://www.memorialsighet.ro>
6. Memorialul Revoluției Timișoara <http://www.memorialsighet.ro>
7. Parcul Statuilor, Budapesta <http://www.mementopark.hu/>

8. Programul UE Capitala Culturala Europeana: http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/capitals/european-capitals-of-culture_fr.htm
9. UNESCO <http://en.unesco.org>
10. United States Holocaust Museum <http://www.ushmm.org/>
11. Victims of Communism Memorial Foundation <http://www.victimsofcommunism.org/>
12. World Travel Organisation
13. WTTC World Travel & Tourism Commission: <http://www.wttc.org>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

• Cursul oferă o problematizare a caracteristicilor generale ale societății contemporane, invită la reflecție și la dezvoltarea analizei critice și a înțelegerii în profunzime a fenomenelor studiate. Propune o bibliografie bogată, recentă și clasică, și, de asemenea, o introducere, inclusiv practică, în mărirea metodelor de cercetare de teren. Cursul și seminariile stimulează abordarea creativă și proactivă a domeniului turismului cultural pentru viitorii specialiști ai domeniului.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs		Examen scris	50 %
10.5 Seminar/laborator		Contributii la seminar	20%
		Eseuri	30%
10.6 Standard minim de performanță			

• Participare la discuțiile de seminar informate bibliografic. Portofoliu de proiecte. Elaborarea unui eseu.

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....